

ภาพสะท้อนการเมืองไทยจากการ์ตูนล้อการเมืองของอรุณ วัชรสวัสต์

Reflection of Thai Politics in Political Cartoon of

Arun Watcharasawat

สันติภาพ ชารัมย์ / Santipap Charam

สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
บุรีรัมย์ 31000, ประเทศไทย

*Thai Language Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Buriram Rajabhat University
Buri Ram 31000, Thailand*

Email: Santipap.cr@bru.ac.th

Received: March 18, 2021

Revised: May 20, 2021

Accepted: May 31, 2021

Abstract

The purpose of this research was to study the reflections of Thai politics from Arun Watcharasawat's political cartoons, amounting to 80 issues, from the 19-25 June 2017 issue to the 30 November-6 December 2018 issue. The descriptive-analytical research method was used. The results showed that there are 11 aspects of Thai politics as follows: 1) Government reflections can be divided into 4 issues, namely government stability, government policy, corruption, 2) Reflection of politicians, 3) Reflection of political parties, 4) Reflection of military institutions, 5) Reflection of democracy, 6) Reflection of the Constitution, 7) Reflection of elections,

8) Reflection of state organizations and government agencies, 9) Reflection of Thai laws; 10) Reflecting on the economy; 11) Reflecting society. Arun Watcharasawat has created meaning from cartoon images to mock Thai politics. There were strategies for conveying meaning, such as using symbols, illustrations, short texts, and colors to reflect the political events that were gaining attention in the society at that time as well.

Keywords: Thai Political Reflection, Political Cartoon, Arun Watcharasawat

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพสะท้อนการเมืองไทยจากการ์ตูนล้อการเมืองของอรุณ วัชรสวัสต์ จำนวน 80 ฉบับ ตั้งแต่ฉบับวันที่ 19-25 มิถุนายน 2560 ถึงฉบับวันที่ 30 พฤศจิกายน-6 ธันวาคม 2561 ใช้วิธีการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า มีภาพสะท้อนการเมืองของไทย 11 ด้าน ดังนี้ 1) ภาพสะท้อนรัฐบาล แบ่งออกได้เป็น 4 ประเด็น ได้แก่ เสถียรภาพรัฐบาล นโยบายรัฐบาล การทุจริตคอร์รัปชัน และต่างประเทศ 2) ภาพสะท้อนนักการเมือง 3) ภาพสะท้อนพรรคการเมือง 4) ภาพสะท้อนสถาบันทหาร 5) ภาพสะท้อนระบอบประชาธิปไตย 6) ภาพสะท้อนรัฐธรรมนูญ 7) ภาพสะท้อนการเลือกตั้ง 8) ภาพสะท้อนองค์กรของรัฐและหน่วยงานราชการ 9) ภาพสะท้อนกฎหมายของไทย 10) ภาพสะท้อนด้านเศรษฐกิจ 11) ภาพสะท้อนสังคม อรุณ วัชรสวัสต์ มีการประกอบสร้างความหมายจากภาพการ์ตูนเพื่อล้อเลียนเสียดสีการเมืองไทย และมีกลวิธีในการสื่อความหมาย ได้แก่ การใช้สัญลักษณ์ ภาพประกอบ ข้อความสั้น ๆ สี่ ประกอบภาพ เพื่อสะท้อนเหตุการณ์ทางการเมืองที่กำลังได้รับความสนใจของสังคมในช่วงเวลานั้นได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ : ภาพสะท้อนการเมืองไทย การ์ตูนล้อการเมือง อรุณ วัชรสวัสต์

บทนำ

การ์ตูนถือได้ว่าเป็นรูปแบบการสื่อสารประเภทหนึ่งที่มีความใกล้ชิดกับผู้คนทั่วไป เนื่องจากการตูนเป็นสื่อที่เข้าได้กับทุกเพศทุกวัยและเหมาะแก่การสื่อสารบางอย่างที่สื่อในรูปแบบอื่น ๆ ทำได้ไม่ดีเท่า ดังเช่น เรื่องของประวัติศาสตร์ที่ต้องการให้เยาวชนได้เรียนรู้ หากจัดทำในรูปแบบของหนังสือเรียนบางครั้งอาจทำให้เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย แต่เมื่อนำมาทำในรูปแบบของการตูนเยาวชนก็ให้ความสนใจและติดตาม อันนำไปสู่การเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ ต่อไป การตูนจึงถือเป็นการสื่อสารชนิดหนึ่งที่พิเศษแตกต่างจากการสื่อสารอื่น ๆ เป็นศิลปะที่สร้างขึ้นเพื่อความเข้าใจและพอใจของผู้อ่านผู้ชมเป็นหลัก ข้อพิสูจนในเรื่องนี้ทุกคนรู้ดีว่าการดูการอ่านการตูนเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองโดยไม่มีใครสอนทำให้การตูนเป็นสื่อที่คนทุกเพศทุกวัยไม่ปฏิเสธ สำหรับเด็ก ๆ แล้วหนังสือการ์ตูนเป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่งที่ใกล้ชิด การตูนจึงทำหน้าที่เป็นการสร้างประสบการณ์ทางอ้อมกับเหตุการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ จากโลกแห่งความเป็นจริงที่เสนอไว้ในหนังสือการ์ตูน แต่การแยกแยะเรื่องไหนเป็นเรื่องจริงหรือเท็จก็ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความเชื่อ และวิจารณญาณของเด็กแต่ละคนที่จะตัดสินใจ แต่ก็อาจกล่าวได้ว่าเด็ก ๆ ได้เรียนรู้โลกสภาพความเป็นจริงทางสังคมตามที่หนังสือการ์ตูนได้สร้างขึ้น (Sukchai, 2007, p. 1)

การที่ภาพหรือการตูนเข้ามามีบทบาททางด้านการเมืองปรากฏในหนังสือพิมพ์ ทำให้เป็นที่นิยมแพร่หลายในหมู่ประชาชนและมีอิทธิพลทางด้านความคิด มีความสำคัญ การตูนการเมืองหรือภาพล้อการเมืองมีอิทธิพลต่อประชาชนทั้งด้านความคิด เศรษฐกิจ และการเมือง โดยผ่านทางสื่อมวลชน คือ หนังสือพิมพ์และวารสารต่าง ๆ ในวิชาการหนังสือพิมพ์ การตูน หรือภาพล้อทางการเมืองเปรียบเสมือนบทความหรือคอลัมน์ประจำที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน บางครั้งเป็นการสรุปความคิดเห็นหรือแนวทางของหนังสือพิมพ์เหมือนกันกับบทนาของบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ แต่ละฉบับจึงขาดการตูนหรือภาพล้อการเมืองไม่ได้ ดังนั้นบทบาทของการตูนหรือภาพล้อทางการเมืองจึงปรากฏร่วมกับหนังสือพิมพ์ และการตูนหรือภาพล้อซึ่งแสดงลักษณะดังกล่าวมาแล้วได้รับชื่อที่ยอมรับกันแพร่หลายในปัจจุบันว่าการตูนการเมือง (Thepphabut, 1981, p. 43)

การล้อเลียนคือการเย้ยหยัน เสียดสี ผู้คน หรือสถาบัน เพื่อให้พวกเขาเปลี่ยนการกระทำไป หรืออาจไม่เปลี่ยนแปลงก็ได้ การล้อเลียน ไม่เพียงแต่ทำเพื่อคลายเครียดหยอกล้อและเรียกเสียงหัวเราะ จากเรื่องตลกขบขันที่พบเห็นเท่านั้น แต่ยังเป็นการ เสียดสี ประชดประชัน หรืออาจจะเป็นความก้าวร้าวโดยเจตนาได้ด้วย มันทำให้ผู้ถูกล้อเลียนนั้น

ดูเป็นตัวตลก ในบางครั้งก็เป็นตลกผิดที่ขมขื่น เพราะเป็นความสนุกแบบเย้ยหยันแม้จะมีการหัวเราะก็ตาม แต่การล้อเลียนก็เป็นรูปแบบทางทัศนศิลป์ที่จริงจัง เพื่อที่จะทำหน้าที่เจาะลึก ตีแผ่ในเรื่องราว ข้ออ้าง คำสัญญาต่าง ๆ บุคคลที่ถูกล้อเลียนในสังคมส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลสาธารณะ เช่น นักการเมือง นักแสดง นักกีฬา ฯลฯ การล้อเลียนเป็นรูปแบบของทัศนศิลป์มักใช้การเลียนแบบท่าทาง จุดด้อย จุดเด่น การบิดเบือน รูปร่างเกินจริง หรือการเพิ่มเสริมรูปลักษณะอื่น ๆ ให้ดูขบขันขึ้น

หนังสือพิมพ์รายวันและรายสัปดาห์มีบทบาทต่อการศึกษาของประชาชนในทุกระดับและให้ประโยชน์เกี่ยวกับการดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคม การนำเอาหนังสือพิมพ์เข้ามาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาย่อมเป็นผลดีทางหนึ่งในการช่วยพัฒนาการศึกษาของประเทศ หนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน กล่าวคือ หนังสือพิมพ์สามารถให้ข่าวสารความรู้ที่เป็นประโยชน์และส่งเสริมการเรียนรู้ในชั้นเรียนปกติสามารถนำความรู้ที่ได้นั้นไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ทำให้เป็นคนทันต่อเหตุการณ์ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ความเป็นไปของการดำเนินชีวิตในสังคมได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้น หนังสือพิมพ์ยังช่วยส่งเสริมทักษะในการอ่าน การวิพากษ์วิจารณ์ ช่วยปลูกฝังให้เป็นคนที่มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ เท่ากับเป็นการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพประชากรของประเทศให้มีประสิทธิภาพอันจะเป็นรากฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองด้วย

การล้อเลียนในหนังสือพิมพ์รายวันหรือรายสัปดาห์ เป็นการสื่ออารมณ์ขันที่นักเขียนมักจะเสนอเรื่องหรือภาพล้อที่เรียกอารมณ์ขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาพล้อบุคคลที่มีชื่อเสียงน่าสนใจทางการเมือง ภาพล้อนักการเมือง และเหตุการณ์ทางการเมืองและเป็นที่จุดเด่นที่น่าสนใจมากที่สุดในหมูนกอ่าน ในด้านการใช้ภาษาเพื่อสื่ออารมณ์ขันนั้น กล่าวคือ “ลักษณะของภาษาเพื่อสื่ออารมณ์ขัน ประกอบด้วยการเล่นคำการใช้โวหารต่างๆ ได้แก่ โวหารประชดประชัน และโวหารที่กล่าวเกินจริง การ์ตูนจะสื่อความหมายออกมาตามเจตนาของผู้เขียนที่ต้องการให้ผู้อ่านเข้าใจ ตามบริบทของเหตุการณ์ และเหตุการณ์ทางการเมือง โดยสื่อออกมาทางภาพและภาษา (Phinitphuwadon, 1977, p. 479)

การ์ตูนการเมืองเป็นการแสดงออกในทางความคิด ความเห็น ทัศนคติ ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง นอกเหนือไปจากความเป็นหน้าที่หลักหรืออาชีพ ที่ผู้เขียนการ์ตูน สร้างรายได้ให้กับตนเอง โดยมีช่องทางที่ใช้นำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ วารสาร เอกสารหนังสือพิมพ์ และสื่อในช่องทางอื่น ๆ ผู้รับข้อมูลข่าวสารสามารถรับรู้ข้อมูลได้อย่าง

ง่ายสะดวกและไม่น่าเบื่อจนเกินไป ในการที่ต้องดูภาพข่าวรายงานข่าวหรืออ่านในงานสิ่งตีพิมพ์ ที่ค่อนข้างมีลักษณะเป็นทางการทั้งการใช้คำ การนำเสนอ และระยะเวลา ซึ่งนาน หรือมากกว่าการดูจากภาพการ์ตูน ที่มีภาพมีการใช้ประโยคหรือคำพูดเพื่อขยายความ และมักเป็นข่าวสารที่เป็นลักษณะของการนำเรื่องราวของข่าวนำมารวบรวมเข้าเป็นภาพและเนื้อเรื่องของการ์ตูน โดยเป็นภาพแบบการ์ตูนช่องเดียวหรือหลายช่อง หรืออาจเป็นตอน ๆ ในการนำเสนอ

การนำเสนองานของผู้เขียนการ์ตูนการเมือง ผ่านสื่อหรือช่องทางต่าง ๆ ก็ต้องมีกรอบและวิธีปฏิบัติอยู่เช่นกัน เพื่อให้มีกฎระเบียบ กติกา และมาตรฐานในการนำเสนองาน นอกเหนือจากการประมวลเหตุการณ์ เรื่องราวทางการเมือง ผู้เขียนการ์ตูนมักจะมีส่วนของการแทรกความคิด ทศนคติ ค่านิยมของตนเองเข้าไปในงานด้วย ก็ยังจะต้องมีในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรม อันเป็นเรื่องของความเหมาะสม ถูกต้อง ดีงาม ในกรอบสังคม ประเพณี วัฒนธรรม ในด้านกรอบที่กฎหมายกำหนด โดยในขอบเขตที่จะสามารถกระทำได้นอกเหนือจากปัจจัยภายนอกอื่น ๆ เช่น อำนาจ อิทธิพล หรือผลประโยชน์ (Chai-Oep-Im, 2011, pp. 1-2) การ์ตูนการเมืองจึงเป็นรูปแบบหนึ่งของการเสนอข่าวโดยทางอ้อม ซึ่งสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดการเสนอข่าวทางอ้อม เนื่องจากในบางสังคม บางการปกครองของประเทศ การเสนอข่าวโดยตรงจะทำได้ลำบาก การแสดงออกโดยผ่านการ์ตูนการเมือง จึงเป็นช่องทางที่จะสามารถกระทำได้ จากการใช้ภาพ ลายเส้น เนื้อหา ในลักษณะบันเทิง เรียบง่าย แต่แท้จริงแล้วเป็นการแฝงในด้านความคิดเห็น ทศนคติ ค่านิยมทางการเมือง ที่ผู้เขียนการ์ตูนการเมืองได้แสดงออกมาผ่านภาพ ลายเส้น และเนื้อหาในการ์ตูน

ในปี 2554 ผลการเลือกตั้งปรากฏว่ายิ่งลักษณ์ ชินวัตร นำพรรคเพื่อไทยชนะการเลือกตั้ง สองปีแรกถือว่ารัฐบาลค่อนข้างมีเสถียรภาพ แต่ในปี 2556 หลังรัฐบาลพยายามผ่านร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมและแก้ไขรัฐธรรมนูญ ทำให้เกิดการประท้วงโดยคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) สุดท้ายมีรัฐประหารในปี 2557 ภายหลังความขัดแย้งทางการเมืองช่วงปี 2556-2557 เกิดรัฐประหารในประเทศไทย พ.ศ. 2557 พร้อมกับการยกเลิกรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ภายใต้การควบคุมอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ คณะรัฐประหารประกาศกฏอัยการศึกและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ปัจจุบันประเทศไทยใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งผ่านการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2559 และแก้ไขตามข้อสั่งเกตพระราชทานจำนวน 3 มาตรา มีการประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และให้สมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการแต่งตั้งดูแลการทำงานของรัฐบาลให้เป็นไปตามแผนนี้ หลังเลื่อนมาหลายครั้ง

อรุณ วัชรเสวีสต์ เป็นนักเขียนการ์ตูนอีกคนหนึ่งที่เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง มีผลงานประจำในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน และนิตยสารมติชนรายสัปดาห์ เนื้อหาจะเป็นการวิพากษ์วิจารณ์สังคม เศรษฐกิจ และการเมือง โดยใช้การสื่อความหมายทั้งในแบบวิชันภาษาและอวิชันภาษาเพื่อสะท้อนเหตุการณ์ที่กำลังได้รับความสนใจของสังคม ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนการเมืองไทย และกลวิธีในการใช้ภาษาประกอบภาพการ์ตูนล้อเลียนในหนังสือพิมพ์มติชนรายสัปดาห์ โดยนำภาพการ์ตูนล้อเลียนระหว่างปี พ.ศ. 2560-2561 วิเคราะห์การประกอบสร้างความหมายเพื่อล้อเลียนเสียดสี และกลวิธีการใช้ภาษา เพื่อสื่อความหมายการ์ตูนล้อเลียนเพื่อสะท้อนภาพการเมืองไทยในนิตยสารมติชนสุดสัปดาห์ ผลการศึกษาค้นนี้สามารถนำไปเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การตีความจากภาพ การวิเคราะห์การแสดงความคิด และการสื่อความหมายได้อย่างเหมาะสมในบริบทของการ์ตูน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาภาพสะท้อนการเมืองไทยจากการ์ตูนล้อการเมืองของอรุณ วัชรเสวีสต์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยศึกษาการ์ตูนล้อการเมืองของอรุณ วัชรเสวีสต์ ในนิตยสารมติชนสุดสัปดาห์ ตั้งแต่ฉบับวันที่ 19-25 มิถุนายน 2560 ถึงฉบับวันที่ 30 พฤศจิกายน-6 ธันวาคม 2561 จำนวน 80 ฉบับ

2. ขอบเขตด้านการวิเคราะห์ ผู้วิจัยศึกษาภาพสะท้อนการเมืองไทยจากการ์ตูนล้อการเมืองของอรุณ วัชรเสวีสต์ ดังนี้

2.1 ด้านภาพสะท้อนการเมือง ได้แก่ รัฐบาล นักการเมือง พรรคการเมือง สถาบันทหาร ระบบอบประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญ การเลือกตั้ง องค์การของรัฐและหน่วยงานราชการ กฎหมายของไทย เศรษฐกิจ และสังคม

2.2 ด้านการสื่อความหมาย ได้แก่ ข้อความ รูปภาพ สัญลักษณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยได้ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการ์ตูนและภาพสะท้อนจากการ์ตูน เช่น ความหมายของการ์ตูน และการ์ตูนล้อเลียน การสื่อความหมายเชิงขบขัน

2. ขั้นตอนรวบรวมข้อมูล 1) รวบรวมการ์ตูนล้อการเมืองของอรุณ วัชรสวรรค์ ในนิตยสารมติชนสุดสัปดาห์ ตั้งแต่ฉบับวันที่ 19-25 มิถุนายน 2560 ถึงฉบับวันที่ 30 พฤศจิกายน-6 ธันวาคม 2561 จำนวน 80 ฉบับ 2) พิจารณาเนื้อหาของการ์ตูน นำมาแยกเป็นหมวดหมู่และจัดประเภทของเนื้อหาของการ์ตูนล้อการเมืองของอรุณ วัชรสวรรค์ 3) พิจารณากลวิธีในการสื่อความหมายของการ์ตูนล้อการเมืองของอรุณ วัชรสวรรค์

3. ขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูล 1) จำแนกประเภทของเนื้อหาของการ์ตูนที่ปรากฏจากการ์ตูนล้อการเมืองของอรุณ วัชรสวรรค์ 2) อธิบายเนื้อหาที่ปรากฏจากการ์ตูนที่ปรากฏจากการ์ตูนล้อการเมืองของอรุณ วัชรสวรรค์ รวมทั้งใช้การวิเคราะห์ อธิบาย ตีความของผู้วิจัย 3) แสดงผลการวิเคราะห์โดยการพรรณนาวิเคราะห์ที่อธิบายขยายความจากภาพการ์ตูนพร้อมกันสองด้าน ได้แก่ ด้านภาพสะท้อนการเมือง และด้านกลวิธีการสื่อความจากการ์ตูนที่ปรากฏจากการ์ตูนล้อการเมืองของอรุณ วัชรสวรรค์ 4) วิเคราะห์ภาพสะท้อนการเมือง และด้านกลวิธีการสื่อความจากการ์ตูนที่ปรากฏจากการ์ตูนล้อการเมืองของอรุณ วัชรสวรรค์ 5) สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาภาพสะท้อนการเมืองไทยจากการ์ตูนล้อการเมืองของอรุณ วัชรสวรรค์ จำนวน 80 ฉบับ ตั้งแต่ฉบับวันที่ 19-25 มิถุนายน 2560 ถึงฉบับวันที่ 30 พฤศจิกายน-6 ธันวาคม 2561 โดยทำการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ พบว่ามีภาพสะท้อนการเมืองของไทย 11 ด้าน ดังนี้

1. **ภาพสะท้อนรัฐบาล** เป็นการสะท้อนให้เห็นภาพการบริหารจัดการของรัฐบาลในด้านต่าง ๆ มีทั้งการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล เสถียรภาพของรัฐบาล การบริหารงานของรัฐบาล ความชอบธรรมทางการเมืองของรัฐบาล ประสิทธิภาพของรัฐบาล รวมทั้งการดำเนินนโยบายของรัฐบาลด้านต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิต

ของประชาชน สามารถแบ่งเป็นประเด็นได้ดังนี้

1.1 เสถียรภาพรัฐบาล เป็นการสะท้อนให้เห็นสถานภาพของรัฐบาลที่ต้องมีความมั่นคงในการบริหารงานของรัฐบาล เสถียรภาพของรัฐบาลเกิดจากความสัมพันธ์ที่ดีต่อประชาชนและสถาบันที่มีบทบาทสำคัญในสังคม และต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจและประชาชน ดังตัวอย่างจากภาพการ์ตูนต่อไปนี้

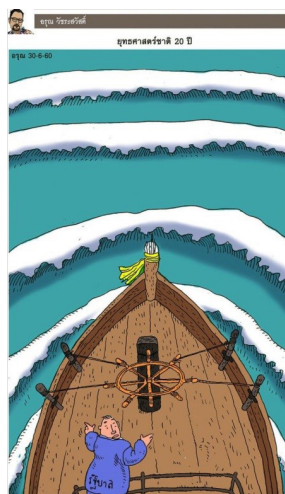
ภาพที่ 1 เสถียรภาพของรัฐบาลที่มี พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี
ที่มา : อรุณ วัชรสวัสดิ์ (มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 6-12 เมษายน 2561)

จากภาพการ์ตูนข้างต้น ได้นำเสนอภาพนายกรัฐมนตรีอยู่บนเรือขนาดใหญ่มีข้อความเขียนไว้ข้างเรือว่า “เรือแป๊ะ” ส่วนข้างล่างมีเรือเล็กลำหนึ่งเขียนข้อความไว้บนใบเรือว่า “รัฐบาลเลือกตั้ง” ข้างบนของภาพเป็นข้อความจากข่าวว่า “ป่าเหาะ สะกิดเตือน “ตุ๋” ดิ้นเป็นไส้เดือน เจอกระทู้ถามในสภาหนักแน่” สะท้อนให้เห็นว่ารัฐบาลที่มาจากการยึดอำนาจกับรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งนั้นมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ รัฐบาลที่มาจากการยึดอำนาจสามารถใช้อำนาจได้อย่างเต็มที่เพราะมีกฎหมายรองรับและมีผู้ให้การสนับสนุนอยู่เบื้องหลัง ไม่มีการตรวจสอบจากสภาที่มาจากการเลือกตั้ง รัฐบาลที่มาจากการยึดอำนาจจึงมีความมั่นคงแข็งแรงกว่ารัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งที่พร้อมจะล่มได้ตลอด

เวลา เนื่องจากถูกตรวจสอบอย่างเข้มข้นจากสภาผู้แทนราษฎรตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย

1.2 นโยบายรัฐบาล เป็นการวิพากษ์วิจารณ์นโยบายของรัฐบาล การกระทำ หรือการเลือกตัดสินใจของรัฐบาล ซึ่งรัฐบาลได้ทำการตัดสินใจและกำหนดไว้ล่วงหน้า เพื่อชี้้นำให้มีกิจกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยมีการวางแผน การจัดทำนโยบายให้บรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งนโยบายต่างๆ อาจจะส่งผลกระทบต่อประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถแบ่งเป็นประเด็นได้ดังนี้

1.2.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นการสะท้อนให้เห็นนโยบายที่รัฐบาลร่างขึ้นเพื่อเป็นเป้าหมายระยะยาวในการพัฒนาประเทศ เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐมนตรีก่อนที่จะเข้ามาบริหารประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีดังกล่าวถือเป็นฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ของรัฐบาลคือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” อรุณ วัชรสวัสดิ์ ได้สะท้อนให้เห็นจากภาพการ์ตูนดังตัวอย่าง

ภาพที่ 2 นโยบายยุทธศาสตร์ 20 ปีที่รัฐบาลร่างขึ้น
เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ

ที่มา : อรุณ วัชรสวัสดิ์ (มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 30 มิถุนายน-6 กรกฎาคม 2560)

จากภาพการ์ตูนข้างต้น ได้นำเสนอภาพของชายคนหนึ่งอยู่บนเรือลำหนึ่ง ข้างหลังเสื้อเขียนคำว่า “รัฐบาล” กำลังนำเรือได้คลื่นลมที่มีขนาดใหญ่หลายระดับ ข้างบนของภาพมีข้อความว่า “ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี” เป็นการสะท้อนให้เห็นว่า นโยบายยุทธศาสตร์ของชาติ 20 ปีของรัฐบาลเป็นนโยบายที่ไม่สามารถคาดการณ์ใดๆ ได้ในอนาคต เพราะไม่รู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในวันข้างหน้า รัฐบาลไม่สามารถกำหนดทิศทางการบริหารประเทศได้ล่วงหน้าเป็นเวลาหลายปีได้ ซึ่งไม่ต่างจากเรือที่แล่นไปกลางมรสุมและคลื่นลม ที่อาจจะทำให้เรืออัปปางได้

1.2.2 ภาษี เป็นการสะท้อนให้เห็นนโยบายที่รัฐบาลหรือสถาบันปฏิบัติหน้าที่เทียบเท่ารัฐเรียกเก็บจากผู้เสียภาษี ซึ่งอาจเป็นปัจเจกบุคคลหรือนิติบุคคลก็ได้ เพื่อสนับสนุนรัฐบาล อรุณ วัชรสวัสดิ์ ได้สะท้อนให้เห็นการเก็บภาษีของรัฐบาลในด้านต่าง ๆ จากภาพการ์ตูนดังตัวอย่าง

ภาพที่ 3 รัฐบาลมีนโยบายเรียกเก็บภาษีจากประชาชน

ที่มา : อรุณ วัชรสวัสดิ์ (มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 31 มีนาคม-6 เมษายน 2560)

จากภาพการ์ตูนข้างต้น ได้นำเสนอภาพนายกรัฐมนตรีและนายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กำลังถอนขนห่านในงาน มีภาพพยานสำหรับใส่ขนห่าน เขียนคำว่า “ภาษี” ข้อความข้างบนของภาพเขียนว่า “ถอนขนห่าน” เป็นการใช้คำเปรียบเพื่อสะท้อนให้เห็นว่ารัฐบาลมีนโยบายเรียกเก็บภาษีจากประชาชน โดยมีมาตรการเรียกเก็บภาษีหลายรูปแบบเพื่อนำเงินที่ได้มาบริหารประเทศ ทั้งที่ประชาชนก็มีภาระเรื่องค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันจำนวนมากอยู่แล้ว ไม่ต่างจากห่านในภาพที่ถูกถอนขนจนแทบหมดตัว

1.3 การทุจริตคอร์รัปชัน เป็นการสะท้อนให้เห็นปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของรัฐบาล ผู้บริหาร และหน่วยงานราชการต่างๆ ที่ดำเนินงานไม่ได้เป็นไปอย่างบริสุทธิ์โปร่งใส ซึ่งประชาชนไม่สามารถตรวจสอบได้ อรุณ วัชรสวัสดิ์ วិพากษ์วิจารณ์ปัญหาการทุจริตในหน่วยงานของรัฐที่รัฐบาลไม่สามารถแก้ปัญหานี้ได้ และทำให้ประชาชนไม่เชื่อมั่นต่อรัฐบาล และขาดความชอบธรรมในการบริหารประเทศ ดังตัวอย่างจากภาพการ์ตูนต่อไปนี้

ภาพที่ 4 ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของรัฐบาล ผู้บริหาร และหน่วยงานราชการต่าง ๆ
ที่มา : อรุณ วัชรสวัสดิ์ (มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 17-23 พฤศจิกายน 2560)

จากภาพการ์ตูนข้างต้น ได้นำเสนอภาพชายสามคนที่กำลังถือเครื่องตรวจวัดวัตถุระเบิด โดยให้เป็นภาพแทนของหน่วยงานราชการ 3 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล มีข้อความประกอบว่า “ถ้าผมเชื่อตามที่กองสลากฯ บอกว่าตอนนี้ตรวจแล้วไม่เจอลอตเตอรี่ขายเกิน 80 บาท” สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีข้อความประกอบว่า “ผมก็ต้องเชื่อว่าอาบอบนวดไม่มีการค้าประเวณี” และหน่วยงานเก็บกู้และตรวจพิสูจน์วัตถุระเบิด มีข้อความประกอบว่า “และหน่วยงานนี้ไม่มีคอร์รัปชัน” เป็นการสะท้อนให้เห็นว่าการทุจริตคอร์รัปชันมีอยู่ทุกหน่วยงานของรัฐ แต่รัฐบาลไม่ให้ความสนใจในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง และมักจะอ้างว่าไม่พบเห็นการทุจริต ทั้งที่ประชาชนรู้เห็นกันโดยทั่วไป

1.4 ต่างประเทศ เป็นการสะท้อนให้เห็นเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายต่างประเทศของรัฐบาล ทั้งในด้านการเมืองและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะประเทมหาอำนาจที่มีอิทธิพลระดับโลก ซึ่งนโยบายบางอย่างอาจจะทำให้ประเทศไทยเสียผลประโยชน์ได้ ดังตัวอย่างจากข่าวต่อไปนี้

ภาพที่ 5 การดำเนินนโยบายต่างประเทศของรัฐบาล

ที่มา : อรุณ วัชรสวัสดิ์ (มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 15-21 กันยายน 2560)

จากภาพการ์ตูนข้างต้น ได้นำเสนอภาพของนายกรัฐมนตรีของไทยกับนายกรัฐมนตรีของกัมพูชาโอบกอดกัน โดยยืนอยู่บนรถถัง ข้างบนของภาพมีข้อความว่า “บ้านพี่เมืองน้อง” สะท้อนให้เห็นว่ารัฐบาลของไทยกับรัฐบาลของประเทศกัมพูชาที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน นับถือกันตั้งเป็นญาติพี่น้อง แม้จะเคยเกิดกรณีพิพาทเรื่องดินแดนกันมาก่อน แต่ก็สามารถปรับความเข้าใจกันได้ เพราะลักษณะการปกครองและการบริหารงานของรัฐบาลทั้งสองประเทศมีความคล้ายคลึง โดยเฉพาะสถาบันทหารที่คอยสนับสนุนและค้ำจุนรัฐบาล

2. ภาพสะท้อนนักรบการเมือง เป็นการสะท้อนให้เห็นลักษณะของนักรบการเมืองไทยที่มีบทบาทสำคัญในทางการเมือง แสดงให้เห็นพฤติกรรมของนักรบการเมือง ซึ่งเป็นบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับการมีอิทธิพลต่อนโยบายสาธารณะและการวินิจฉัยสั่งการ ซึ่งรวมผู้ดำรงตำแหน่งวินิจฉัยสั่งการในรัฐบาล และผู้ที่มุ่งดำรงตำแหน่งเหล่านั้น ไม่ว่าด้วยวิธีการเลือกตั้ง การสืบทอด รัฐประหาร การแต่งตั้ง อรุณ วัชรเสวีศักดิ์ ได้วิพากษ์วิจารณ์นักรบการเมืองโดยการสะท้อนผ่านการ์ตูนเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นบุคลิกลักษณะของนักรบการเมืองให้เห็นภาพชัดเจนได้อย่างหลากหลาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพที่ 6 ลักษณะของนักรบการเมืองไทยที่มีบทบาทสำคัญในทางการเมือง
ที่มา : อรุณ วัชรเสวีศักดิ์ (มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 12-18 มกราคม 2561)

จากภาพการ์ตูนข้างต้น ได้นำเสนอภาพของนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งตัวเป็นนักมวย บนเวทีมีเหล็กแหลมจำนวนมากเขียนข้อความว่า “ม.44” ที่คาดเอวมีข้อความว่า “นักการเมือง” พร้อมข้อความที่เป็นคำพูดของนายกรัฐมนตรีว่า “ผมเป็นนักมวย” ส่วนคู่ต่อสู้เป็นชายรูปร่างผอม มีข้อความบนที่คาดเอวว่า “นักการเมือง” เช่นกัน จากภาพข้างต้น สื่อว่าเป็นสัญลักษณ์ของรัฐบาลทหารที่เข้ามาปกครองประเทศ ส่วนสีแดงเป็นสัญลักษณ์ของพรรคเพื่อไทย เป็นการสื่อความหมายเพื่อวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลที่ยึดอำนาจรัฐประหารที่มีอำนาจพิเศษและกฎหมายคุ้มครองต่อสู้กับนักการเมืองที่มาจากการเลือกตั้งที่ไม่ได้มีอำนาจพิเศษใด ๆ ในทางการเมือง แม้ทั้งสองฝ่ายจะบอกว่าตนเป็นนักการเมืองเช่นเดียวกัน แต่เมื่อไม่ได้ต่อสู้ตามกฎหมายยุติธรรมก็ยากที่ฝ่ายที่ไม่มีอำนาจจะได้รับชัยชนะ

3. ภาพสะท้อนพรรคการเมือง เป็นการสะท้อนให้เห็นการดำเนินงานของพรรคการเมือง ซึ่งเป็นองค์กรที่รวมบุคคลที่มีอุดมการณ์เดียวกัน มีแนวความคิดทางการเมืองแบบเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน เพื่อส่งบุคคลเข้ารับเลือกตั้ง เพื่อให้ได้เสียงข้างมากในรัฐสภาและจัดตั้งรัฐบาลเข้ามาบริหารประเทศตามแนวความคิดหรือนโยบายที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ของกลุ่ม และสะท้อนให้เห็นลักษณะของพรรคการเมืองจากกลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ การนำเสนอนโยบายของพรรคการเมือง รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคของพรรคการเมืองที่เกิดจากการยึดอำนาจของทหาร ดังตัวอย่างจากการ์ตูนดังนี้

ภาพที่ 7 การดำเนินงานของพรรคการเมืองที่มีจะคำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเองเป็นหลัก
ที่มา : อรุณ วัชรสวัสดิ์ (มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 29 ธันวาคม 2560-4 มกราคม 2561)

จากภาพการ์ตูนข้างต้น ได้นำเสนอภาพของผู้ชายสองคนที่เดินจับมือกันไปบนรางรถไฟ ข้างหลังเลื้อยมีข้อความว่า “พรรคการเมือง” มีรถไฟกำลังวิ่งมาบนรางรถไฟ มีข้อความว่า “ผลประโยชน์” ข้างบนของภาพเขียนว่า “จับมือไว้แล้วไปด้วยกัน” เป็นการสะท้อนให้เห็นว่า พรรคการเมืองจะมีการสานสัมพันธ์กัน อยู่ด้วยกันอย่างสมานฉันท์ แต่เมื่อมีเรื่องผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องมักจะทำให้ความสัมพันธ์นั้นสั่นคลอน เนื่องจากพรรคการเมืองมักจะคำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเองเป็นหลัก แม้จะเคยมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมาก่อน ก็พร้อมจะขัดแย้งกันได้หากว่าต่อรองผลประโยชน์กันไม่ลงตัว

4. ภาพสะท้อนสถาบันทหาร เป็นการสะท้อนให้เห็นการดำเนินการของสถาบันทหารที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการเมือง การเข้ามามีบทบาททางการเมืองของสถาบันทหาร ความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันทหารกับสถาบันทางการเมือง การมีส่วนร่วมของทหารกับการเมือง การวิพากษ์วิจารณ์สถาบันทหารที่มีบทบาทอย่างสูงในทางการเมือง ตลอดจนการมองว่าสถาบันทหารเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาประเทศ และเป็นปัญหาในการปกครองแบบประชาธิปไตย ดังตัวอย่างจากภาพการ์ตูนต่อไปนี้

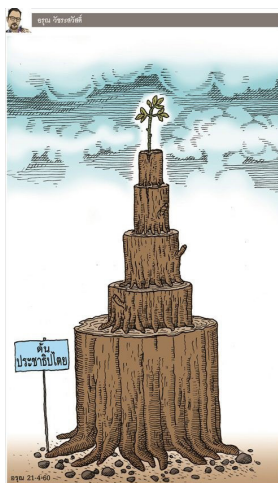

ภาพที่ 8 การดำเนินการของสถาบันทหารที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการเมือง
ที่มา : อรุณ วชิระสวัสดิ์ (มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 24-30 มีนาคม 2560)

จากภาพการ์ตูนข้างต้น ได้นำเสนอภาพของชายคนหนึ่งที่ยืนถือตะเกียงมีควันลอยออกมา มีขาของคนที่สวมชุดทหารขนาดใหญ่ยืนอยู่บนเกาะขนาดเล็กกลางทะเล เป็นการสื่อ

ความหมายจากนิทานอาละดินกับตะเกียงวิเศษ เพื่อเป็นนัยเปรียบเทียบทางการเมือง โดยในนิทานอาละดินซึ่งเป็นตัวละครเอกสามารถถูตะเกียงวิเศษเพื่อให้ยักษ์ออกมาจากตะเกียงเพื่อช่วยเหลือตนได้ แต่ในภาพการ์ตูนเป็นภาพของชายที่ต้องการความช่วยเหลือให้ตัวเองได้ออกจากเกาะกลางทะเล แต่แทนที่จะเป็นยักษ์เหมือนในนิทาน แต่กลายเป็นทหารรูปร่างใหญ่โตยืนอยู่บนเกาะ สะท้อนให้เห็นภาพทางการเมืองที่ล้อเลียนนักการเมืองหรือผู้ที่สนับสนุนสถาบันทหารว่า สถาบันทหารที่บางคนเรียกร้องต้องการให้มาช่วยเหลือสังคมในยามวิกฤตินั้น นั้นในความเป็นจริงอาจจะเข้ามาทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนก็ได้

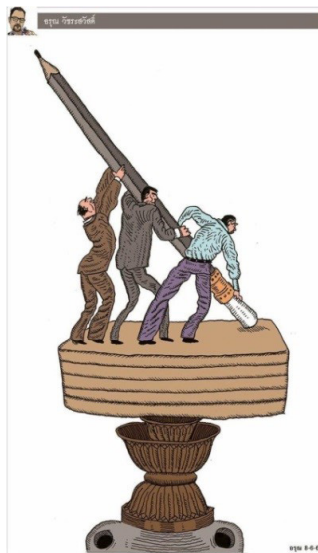
5. ภาพสะท้อนระบอบประชาธิปไตย เป็นการสะท้อนให้เห็นสภาพการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย ซึ่งเป็นระบอบการปกครองที่ให้อำนาจแก่ประชาชน เป็นระบอบการปกครองแบบหนึ่งซึ่งการบริหารอำนาจรัฐมาจากเสียงข้างมากของพลเมืองผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยพลเมืองอาจใช้อำนาจของตนด้วยตนเองหรือผ่านผู้แทนที่เลือกไปใช้อำนาจแทนก็ได้ ประชาธิปไตยยังเป็นอุดมคติที่ว่าพลเมืองทุกคนในชาติร่วมกันพิจารณากฎหมายและการปฏิบัติของรัฐ และกำหนดให้พลเมืองทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและเจตนาของตนเท่าเทียมกัน อรุณ วัชรเสวีสต์ มักจะสะท้อนภาพการเมืองในด้านระบอบประชาธิปไตยของไทยที่ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชน เนื่องจากมักจะมีเหตุให้ระบอบประชาธิปไตยของไทยสะดุดด้วยเหตุปัจจัยต่าง ๆ ดังภาพการ์ตูนตัวอย่าง

ภาพที่ 9 การเมืองในด้านระบอบประชาธิปไตยของไทยที่ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชน
ที่มา : อรุณ วัชรเสวีสต์ (มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 21-27 เมษายน 2560)

จากภาพการ์ตูนข้างต้น ได้นำเสนอภาพของต้นไม้ที่ถูกตัดเป็นชิ้น ๆ ต่างระดับต่อกันไปเรื่อยจนถึงขั้นสุดท้ายเป็นต้นไม้ขนาดเล็กที่งอกออกมาจากตอไม้ชั้นบนสุด ข้างๆ ตอไม้มีป้ายเขียนว่า “ต้นประชาธิปไตย” สะท้อนให้เห็นภาพของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยของไทยว่า ระบอบประชาธิปไตยของไทยมีอุปสรรคและปัญหาเนื่องจากถูกแทรกแซงจากกระบวนการที่ไม่เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย ส่งผลให้ระบอบประชาธิปไตยถูกทำลายจนไม่สามารถเติบโตตามธรรมชาติ โดยใช้ในการเปรียบเทียบกับต้นไม้ที่ถูกตัดโค่นเหลือแต่ตอต่อกันไปเรื่อย ๆ เหลือเพียงยอดไม้ส่วนบนที่ยังเป็นต้นขนาดเล็ก

6. ภาพสะท้อนรัฐธรรมนูญ เป็นสะท้อนให้เห็นสถานภาพของรัฐธรรมนูญไทย ซึ่งเป็นกฎหมายที่รวบรวมกฎเกณฑ์การปกครองประเทศขึ้นไว้ เพื่อใช้เป็นหลักหรือเป็นแนวทางในการบริหารประเทศ เป็นหลักของจารีต ประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อรุณ วัชรสวัสดิ์ สะท้อนให้เห็นว่า ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญอยู่บ่อยครั้ง ทั้งเกิดจากความขัดแย้งทางการเมือง และการทำรัฐประหาร ส่งผลให้ต้องมีการยกเลิกและร่างรัฐธรรมนูญตลอดมา ดังภาพการ์ตูนตัวอย่าง

ภาพที่ 10 ประเทศไทยมีการลบล้างเพื่อเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญอยู่บ่อยครั้ง
ที่มา : อรุณ วัชรสวัสดิ์ (มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 8-14 มิถุนายน 2561)

จากภาพการ์ตูนข้างต้น ได้นำเสนอภาพของผู้ชายสามคนที่กำลังช่วยกันยกดินสอ ส่วนปลายที่เป็นยางลบตรงเอกสารที่อยู่บนพานรองรัฐธรรมนูญ เป็นภาพที่สื่อความหมายเพื่อสะท้อนให้เห็นว่า รัฐธรรมนูญของไทยมีการร่างขึ้นมาบ่อยครั้ง แต่ก็ยังมีกลุ่มบุคคลเข้ามายกเลิกและดื้อใช้รัฐธรรมนูญตลอดมา บางครั้งกลุ่มบุคคลนั้นก็ก็เป็นกลุ่มที่ร่างรัฐธรรมนูญขึ้นเองและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเอง รัฐธรรมนูญของไทยจึงไม่สามารถใช้ได้อย่างต่อเนื่อง และภาพนี้ยังสื่อความหมายอีกว่า รัฐธรรมนูญบางฉบับที่ผ่านการเห็นชอบจากประชาชน แต่กลับมีเพียงกลุ่มบุคคลบางกลุ่มที่ฉีกทิ้งรัฐธรรมนูญฉบับเก่า แล้วร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมาใหม่เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่กลุ่มของตน

7. ภาพสะท้อนการเลือกตั้ง เป็นการสะท้อนให้เห็นการเลือกตั้งของไทยหลังจากรัฐบาลที่มาจากการยึดอำนาจได้ร่างรัฐธรรมนูญเสร็จเรียบร้อยแล้ว และครบวาระการทำงานของรัฐบาล รัฐบาลได้กำหนดวันเวลาในการเลือกตั้ง และจัดให้มีการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญที่ประกาศใช้ รวมถึงการสะท้อนถึงกติกาการเลือกตั้งที่ร่างขึ้นมาใหม่ ที่มีความซับซ้อนมากขึ้นกว่าเดิม และการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่คอยกำกับควบคุมการเลือกตั้งให้เป็นไปตามที่รัฐบาลกำหนดไว้ ดังตัวอย่างจากภาพการ์ตูนต่อไปนี้

ภาพที่ 11 การเลือกตั้งของไทยหลังจากร่างรัฐธรรมนูญเสร็จเรียบร้อยแล้ว
ที่มา : อรุณ วัชรสวัสดิ์ (มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 16-22 พฤศจิกายน 2561)

จากภาพการ์ตูนข้างต้น ได้นำเสนอภาพผู้ชายคนหนึ่งที่กำลังเขียนข้อความบนป้ายอยู่บนยอดหน้าผาที่ยื่นออกมา ข้อความนั้นคือ “เลือกตั้ง กุมภาพันธ์ 2561” บนหลังเสื้อของชายคนนี้เขียนคำว่า “ประชาธิปไตย” ข้างบนของภาพมีข้อความว่า “อย่าเลื่อนไปอีกนะ” เป็นการสื่อความหมายเพื่อสะท้อนให้เห็นว่า ยิ่งรัฐบาลเลื่อนวันเลือกตั้งไปยาวนานเท่าใด ระบอบประชาธิปไตยของไทยก็ยิ่งได้รับความเสียหายมากขึ้นเรื่อย ๆ ชายในรูปเป็นสัญลักษณ์ของระบอบประชาธิปไตยที่กำลังจะตกไปข้างล่างเพราะเขียนข้อความวันเลือกตั้งจนสุดแขนอยู่บนริมหน้าผา

8. ภาพสะท้อนองค์กรของรัฐบาลและหน่วยงานราชการ เป็นการสะท้อนให้เห็นการทำงานขององค์กรของรัฐและหน่วยงานราชการ วิชาทฤษฎีการทำการหน้าที่ของหน่วยงานราชการ และแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรของรัฐ หน่วยงานราชการ และรัฐบาล ที่มีส่วนในการเอื้ออำนวยให้รัฐบาลมีอำนาจในการบริหารประเทศได้อย่างยาวนาน ดังตัวอย่างจากภาพการ์ตูนต่อไปนี้

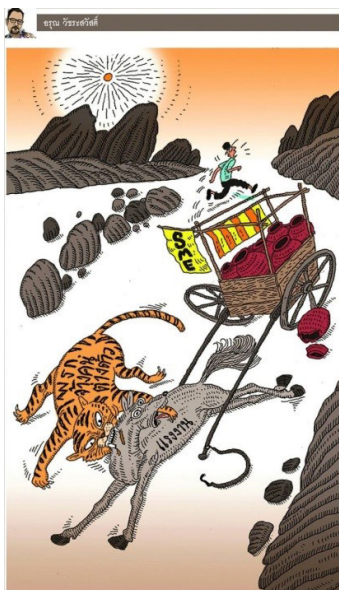

ภาพที่ 12 การทำงานขององค์กรของรัฐและทฤษฎีการทำการหน้าที่
ของหน่วยงานราชการ

ที่มา : อรุณ วัชรสวัสดิ์ (มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 16-22 มิถุนายน 2560)

จากภาพการ์ตูนข้างต้น ได้นำเสนอภาพของทหารที่กำลังจุดระเบิดใส่ผู้รักษาประตู มีป้ายแขวนไว้ว่า “สนช.” ลูกระเบิดมีข้อความเขียนว่า “กฎหมาย” ข้างบนของภาพมีข้อความว่า “ไม่เคยพลาด” เป็นการสื่อความหมายเพื่อวิพากษ์วิจารณ์การทำหน้าที่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ทำหน้าที่แทนสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา เช่น การออกกฎหมายและกลั่นกรองกฎหมาย แต่กลับทำหน้าที่เพื่อสนับสนุนรัฐบาลที่มาจากการยึดอำนาจ กฎหมายที่ร่างโดยรัฐบาลจึงสามารถผ่านไปได้อย่างง่ายดาย จนกลายเป็นสภาตรายาง เพราะมีสมาชิกที่เป็นทหารจำนวนมาก

9. ภาพสะท้อนกฎหมายของไทย เป็นการสะท้อนให้เห็นลักษณะของกฎหมายประเภทต่าง ๆ ของไทย การออกกฎหมายเพื่อบังคับใช้แก่ประชาชน และผลกระทบอันเกิดจากการใช้กฎหมายของไทย รวมทั้งหลบเลี่ยงกฎหมายเพื่อเอื้อประโยชน์แก่รัฐบาลและพวกพ้อง ดังตัวอย่างจากการ์ตูนต่อไปนี้

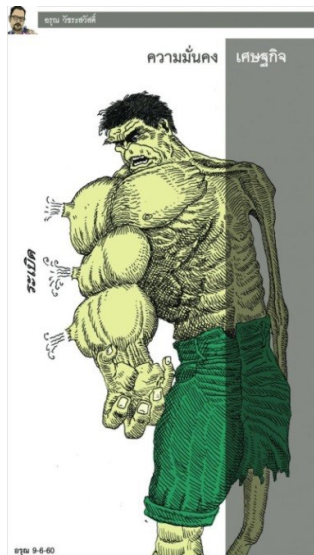

ภาพที่ 13 การออกกฎหมายเพื่อบังคับใช้แก่ประชาชน

ที่มา : อรุณ วัชรสวัสดิ์ (มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 14-20 กรกฎาคม 2560)

จากภาพการ์ตูนข้างต้น ได้นำเสนอภาพเสือกำลังกัดม้าที่ลากเกวียน มีข้อความบนตัวเสือกว่า “พรก.จ้างคนต่างด้าว” ข้อความบนตัวม้าเขียนว่า “แรงงาน” มีคนที่เป็นเจ้าของเกวียนกำลังวิ่งหนี ที่เกวียนมีป้ายแขวนไว้ว่า “SME” หมายถึง วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นการสะท้อนให้เห็นภาพการออกกฎหมายของรัฐบาลที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจของไทย คือ พ.ร.ก.บริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว ทำให้แรงงานต่างด้าวมีย่านต่อรองจากเจ้าของธุรกิจไทยได้มากยิ่งขึ้น อาทิ ยกเลิกประกาศเขตที่พักอาศัยของแรงงานต่างด้าว โดยให้แรงงานสามารถทำงานและพักที่ใดก็ได้ ห้ามนายจ้างเรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากแรงงานต่างด้าว ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อผู้ใช้แรงงานที่เป็นคนไทยและนายจ้างซึ่งเป็นนักธุรกิจไทยด้วย

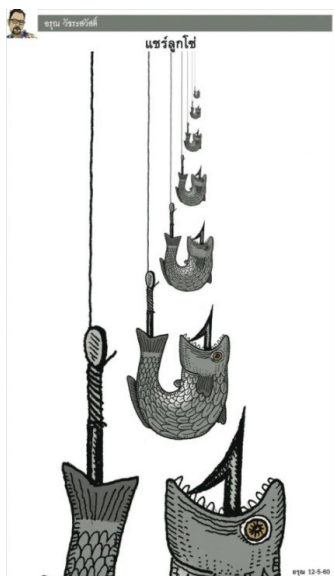
10. ภาพสะท้อนด้านเศรษฐกิจ เป็นการสะท้อนให้เห็นภาวะทางเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน อันเกิดจากการดำเนินนโยบายของรัฐบาล ประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากปัญหาเศรษฐกิจ ตลอดจนการวิพากษ์วิจารณ์การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของรัฐบาล ดังตัวอย่างจากการ์ตูนต่อไปนี้

ภาพที่ 14 ภาวะทางเศรษฐกิจของไทยอันเกิดจากการดำเนินนโยบายของรัฐบาล
ที่มา : อรุณ วัชรสวัสดิ์ (มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 9-15 มิถุนายน 2560)

จากภาพการ์ตูนข้างต้น ได้นำเสนอภาพของผู้ชายคนหนึ่งที่มีรูปร่างไม่สมดุล ร่างกายทางด้านขวามีกล้ามเนื้อขนาดใหญ่ มีข้อความประกอบว่า “ความมั่นคง” ส่วนร่างกายทางด้านขวามีขนาดเล็ก ลำตัวลีบมีแต่หนังหุ้มกระดูก มีข้อความประกอบว่า “เศรษฐกิจ” เป็นการล้อเลียนรัฐบาลและสถาบันทหารเพื่อสะท้อนให้เห็นภาพเศรษฐกิจของไทย โดยแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลให้ความสำคัญทางด้านความมั่นคงมากกว่าด้านเศรษฐกิจ งบประมาณทางด้านการทหารเป็นจำนวนมาก ในขณะที่เดียวกันกลับไม่ดูแลปัญหาเศรษฐกิจปากท้องของประชาชนที่กำลังประสบภาวะวิกฤติ

11. ภาพสะท้อนสังคม เป็นการสะท้อนให้เห็นสภาพทางสังคมในด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของคนในสังคม ปัญหาที่ประชาชนจะต้องเผชิญในปัจจุบัน ทั้งที่เกี่ยวข้องกับการเมืองและไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง เช่น อุบัติเหตุบนท้องถนน การถูกหลอกลวงจากแชร์ลูกโซ่ การไม่ได้รับความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน การล่าสัตว์ป่า ภาวะโลกร้อน เป็นต้น ดังภาพการ์ตูนต่อไปนี้

ภาพที่ 15 สภาพสังคมที่คนในสังคมกลุ่มหนึ่งที่ถูกมิจฉาชีพหลอกลวงให้คนตกเป็นเหยื่อ
ที่มา : อรุณ วัชรสวัสดิ์ (มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 12-18 พฤษภาคม 2560)

จากภาพการ์ตูนข้างต้น ได้นำเสนอภาพของปลาที่ถูกเบ็ดเกี่ยวเพื่อเป็นเหยื่อ เป็นรูปของปลาที่มีขนาดใหญ่เรียงกันไปเรื่อยๆ จนสุดกระดาด มีข้อความข้างบนของภาพว่า “แชร์ลูกโซ่” เป็นการสะท้อนให้เห็นสภาพสังคมที่คนในสังคมกลุ่มหนึ่งที่ถูกมิจฉาชีพหลอกลวงให้คนตกเป็นเหยื่อด้วยการให้เล่นแชร์ลูกโซ่ ซึ่งเป็นการระดมทุนจากสมาชิก จูงใจด้วยผลตอบแทนสูง และมักอ้างว่านำไปลงทุนในธุรกิจที่มีกำไรดี แท้จริง ๆ แล้วต้องการที่จะหาสมาชิกใหม่ให้ได้มาก ๆ เพื่อนำเงินจากรายใหม่มาจ่ายให้รายเก่า ซึ่งจะทำให้แบบนี้เป็นทอด ๆ กันเป็นลูกโซ่ ท้ายที่สุดจนเมื่อถึงจุดที่ธุรกิจหมุนเงินไม่ทัน ก็จะเริ่มเลื่อนการจ่ายผลตอบแทน และหนีไปในที่สุด ทั้งสมาชิกจำนวนมากไว้เบื้องหลังให้กลายเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ รัฐบาลต้องเข้ามาแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง เพื่อไม่ให้ประชาชนตกเป็นเหยื่อของขบวนการแชร์ลูกโซ่ดังกล่าว

อภิปรายผล

จากการศึกษาภาพสะท้อนการเมืองไทยจากการ์ตูนล้อการเมืองของอรุณ วัชรสวัสด์ ช่วงระหว่างปีพ.ศ. 2560 - 2561 พบว่ามีภาพสะท้อนการเมืองที่เกี่ยวกับรัฐบาลมากที่สุด เนื่องจากในช่วงเวลานี้เป็นช่วงที่ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งมาจากการยึดอำนาจจากรัฐบาล นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ซึ่งเป็นรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง รัฐบาลได้บริหารประเทศเกือบครบ 4 ปี มีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้นมาประกาศใช้ และมีการกำหนดให้มีการเลือกตั้ง ทำให้เห็นความเคลื่อนไหวในทางการเมืองต่าง ๆ ทั้งฝ่ายรัฐบาล และฝ่ายต่อต้านรัฐบาล ในส่วนของรัฐบาลได้มีการสะท้อนให้เห็นภาพการบริหารจัดการของรัฐบาลในด้านต่าง ๆ เพื่อรักษาเสถียรภาพของรัฐบาลอันส่งผลต่อความมั่นคงในการบริหารงานของรัฐบาล รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อประชาชนและสถาบันที่มีบทบาทสำคัญในสังคม เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจและประชาชน อรุณ วัชรสวัสด์ได้วิพากษ์วิจารณ์การบริหารงานของรัฐบาลและนโยบายของรัฐบาลไว้หลายด้าน เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐมนตรีก่อนที่จะเข้ามาบริหารประเทศโดยไม่คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงในอนาคต การเก็บภาษีในรูปแบบต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง รวมถึงการสะท้อนให้เห็นปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของรัฐบาล ผู้บริหาร และหน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่ดำเนินงานไม่ได้เป็นไปอย่างบริสุทธิ์โปร่งใส ซึ่งประชาชนไม่สามารถตรวจสอบได้

อรุณ วัชรเสวีสต์ วิจารณ์วิชาการปัญหาการทุจริตในหน่วยงานของรัฐที่รัฐบาลไม่สามารถแก้ปัญหาได้ และทำให้ประชาชนไม่เชื่อมั่นต่อรัฐบาล และขาดความชอบธรรมในการบริหารประเทศ

ด้านภาพสะท้อนนักการเมืองและพรรคการเมือง อรุณ วัชรเสวีสต์ ได้การสะท้อนให้เห็นลักษณะของนักการเมืองไทย ที่มีบทบาทสำคัญในทางการเมือง แสดงให้เห็นพฤติกรรมของนักการเมือง ซึ่งเป็นบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับการมีอิทธิพลต่อนโยบายสาธารณะและการวินิจฉัยสั่งการ ซึ่งรวมผู้ดำรงตำแหน่งวินิจฉัยสั่งการในรัฐบาล และผู้ที่มุ่งดำรงตำแหน่งเหล่านั้น ไม่ว่าด้วยวิธีการเลือกตั้ง การสืบทอด รัฐประหาร การแต่งตั้ง อรุณ วัชรเสวีสต์ ได้วิพากษ์วิจารณ์นักการเมืองโดยการสะท้อนผ่านการตู่เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นบุคลิกลักษณะของนักการเมืองให้เห็นภาพชัดเจนได้อย่างหลากหลาย ในส่วนพรรคการเมืองก็สะท้อนให้เห็นการดำเนินงานของพรรคการเมือง ซึ่งเป็นองค์กรที่รวมบุคคลที่มีอุดมการณ์เดียวกัน มีแนวความคิดทางการเมืองแบบเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน เพื่อส่งบุคคลเข้ารับเลือกตั้ง เพื่อให้ได้เสียงข้างมากในรัฐสภาและจัดตั้งรัฐบาลเข้ามาบริหารประเทศตามแนวความคิดหรือนโยบายที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ของกลุ่ม และสะท้อนให้เห็นลักษณะของพรรคการเมืองจากกลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ การนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคของพรรคการเมืองที่เกิดจากการยึดอำนาจของทหาร การนำเสนอเพื่อสะท้อนภาพการเมืองเช่นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chai-Oep-Im (2011) ที่ว่าการทำงานในด้านเขียนภาพการตู่การเมืองของนักเขียนการตู่การเมืองจะมีแนวทางและลักษณะในการนำเสนอที่ไม่ต่างกันมากนัก โดยรวมไปถึง แนวคิด ความคิด ในทางการเมืองของนักเขียนแต่ละท่าน ที่จะคอยวิพากษ์ วิจารณ์ หรือท้วงติง ต่อสิ่งที่เห็นว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในทางบริบท ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม เป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง โปร่งใส หรืออยู่ในกรอบของกฎหมายหรือสังคม

สถาบันทหารเป็นสถาบันหนึ่งที่ อรุณ วัชรเสวีสต์ หยิบยกมากล่าวถึงเพื่อสื่อความหมายสะท้อนให้เห็นการดำเนินการของสถาบันทหารที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการเมือง การเข้ามามีบทบาททางการเมืองของสถาบันทหาร ความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันทหารกับสถาบันทางการเมือง การมีส่วนร่วมของทหารกับการเมือง การวิพากษ์วิจารณ์สถาบันทหารที่มีบทบาทอย่างสูงในทางการเมือง ตลอดจนการมองว่าสถาบันทหารเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาประเทศ และเป็นปัญหาในการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kowatthanakun (1991) โดยทำการวิจัยเนื้อหาจากภาพการตู่การเมืองที่ตีพิมพ์

ในหนังสือพิมพ์รายวัน ไทยรัฐ เขียนโดย ประยูร จรรย์วาทย์ ที่ได้แสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ โจมตีผู้มีอำนาจทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้มีอำนาจในคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) และรัฐบาลที่แต่งตั้งโดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ซึ่งกลุ่มที่ต่อต้านรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เชื่อว่าการเข้ามาดำรงตำแหน่งจึงน่าจะมีปัญหาในเรื่องของความชอบธรรมทางการเมือง เนื่องจากที่มาของรัฐบาลก็ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มทหารเหมือนกับการได้มาของรัฐบาลที่แต่งตั้งโดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.)

ในส่วนภาพสะท้อนระบอบประชาธิปไตยและรัฐธรรมนูญ อรุณ วัชรสวัสดิ์ ได้สะท้อนให้เห็นสภาพการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย ซึ่งเป็นระบอบการปกครองที่ให้อำนาจแก่ประชาชน เป็นระบอบการปกครองแบบหนึ่งซึ่งการบริหารอำนาจรัฐมาจากเสียงข้างมากของพลเมืองผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยพลเมืองอาจใช้อำนาจของตนด้วยตนเองหรือผ่านผู้แทนที่เลือกไปใช้อำนาจแทนก็ได้ ประชาธิปไตยยังเป็นอุดมคติที่ว่าพลเมืองทุกคนในชาติร่วมกันพิจารณากฎหมายและการปฏิบัติของรัฐ และกำหนดให้พลเมืองทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและเจตนาของตนเท่าเทียมกัน อรุณ วัชรสวัสดิ์ มักจะสะท้อนภาพการเมืองในด้านระบอบประชาธิปไตยของไทยที่ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชน เนื่องจากมักจะมีเหตุให้ระบอบประชาธิปไตยของไทยสะดุดด้วยเหตุปัจจัยต่าง ๆ รัฐธรรมนูญไทย ซึ่งเป็นกฎหมายที่รวบรวมกฎเกณฑ์การปกครองประเทศขึ้นไว้ เพื่อใช้เป็นหลักหรือเป็นแนวทางในการบริหารประเทศ เป็นหลักของจารีต ประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อรุณ วัชรสวัสดิ์ สะท้อนให้เห็นว่า ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญอยู่บ่อยครั้ง ทั้งเกิดจากความขัดแย้งทางการเมือง และการทำรัฐประหาร ส่งผลให้ต้องมีการยกเลิกและร่างรัฐธรรมนูญตลอดมา

การเลือกตั้ง เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ อรุณ วัชรสวัสดิ์ ใช้ภาพการ์ตูนเพื่อวิพากษ์วิจารณ์อย่างหลากหลาย เป็นการสะท้อนให้เห็นการเลือกตั้งของไทยหลังจากรัฐบาลที่มาจากการยึดอำนาจได้ร่างรัฐธรรมนูญเสร็จเรียบร้อยแล้ว และครบวาระการทำงานของรัฐบาล รัฐบาลได้กำหนดวันเวลาในการเลือกตั้ง และจัดให้มีการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญที่ประกาศใช้ รวมถึงการสะท้อนถึงกติกาการเลือกตั้งที่ร่างขึ้นมาใหม่ ที่มีความซับซ้อนมากขึ้นกว่าเดิม และการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่คอยกำกับควบคุมการเลือกตั้งให้เป็นไปตามที่รัฐบาลกำหนดไว้

นอกจากนี้ยังมีการสะท้อนให้เห็นขององค์กรของรัฐบาลและหน่วยงานราชการ เพื่อแสดงให้เห็นการทำงานขององค์กรของรัฐและหน่วยงานราชการ วิพากษ์วิจารณ์การทำงานที่ของหน่วยงานราชการ และแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรของรัฐ หน่วยงานราชการ และรัฐบาล ที่มีส่วนในการเอื้ออำนวยให้รัฐบาลมีอำนาจในการบริหารประเทศ ได้อย่างยาวนาน รวมถึงการสะท้อนกฎหมายของไทย เป็นการสะท้อนให้เห็นลักษณะของกฎหมายประเภทต่าง ๆ ของไทย การออกกฎหมายเพื่อบังคับใช้แก่ประชาชน และผลกระทบอันเกิดจากการใช้กฎหมายของไทย รวมทั้งหลบเลี่ยงกฎหมายเพื่อเอื้อประโยชน์แก่รัฐบาลและพวกพ้อง อีกเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเมืองคือ ภาพสะท้อนด้านเศรษฐกิจและสังคม อรุณ วัชรเสวีสดี สะท้อนให้เห็นภาวะทางเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน อันเกิดจากการดำเนินนโยบายของรัฐบาล ประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากปัญหาเศรษฐกิจ ตลอดจนการวิพากษ์วิจารณ์การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของรัฐบาล รวมทั้งสภาพทางสังคม ในด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของคนในสังคม ปัญหาที่ประชาชนจะต้องเผชิญในปัจจุบัน ทั้งที่เกี่ยวข้องกับการเมืองและไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง เช่น อุบัติเหตุบนท้องถนน การถูกหลอกลวงจากแชร์ลูกโซ่ การไม่ได้รับความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน การล่าสัตว์ป่า ภาวะโลกร้อน เป็นต้น อรุณ วัชรเสวีสดี จึงสามารถประกอบสร้างความหมายจากภาพการ์ตูนเพื่อล้อเลียนเสียดสีการเมืองไทย และมีกลวิธีในการสื่อความหมายได้อย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการใช้สัญลักษณ์ ภาพประกอบข้อความสั้นๆ สีสประกอบภาพ เพื่อสะท้อนเหตุการณ์ทางการเมืองที่กำลังได้รับความสนใจของสังคมในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาข้อมูล ผู้วิจัยพบว่ามีสิ่งที่ควรศึกษาเพิ่มเติมและยังมิมีมุมมองที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ควรศึกษาภาพสะท้อนทางการเมืองจากการ์ตูนของนักเขียนท่านอื่น เพื่อให้เห็นลักษณะการใช้กลวิธีการสื่อความหมายที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาภาพสะท้อนการเมืองจากสื่ออื่น ๆ เช่น สื่อออนไลน์ โทรทัศน์ ป้ายประกาศ เป็นต้น เพื่อให้เห็นวิธีการสื่อความหมายที่ละเอียดและลึกซึ้งยิ่งขึ้น
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบการใช้การ์ตูนที่สะท้อนภาพการเมืองจากหนังสือพิมพ์รายวัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างของการสื่อความและวิธีการนำเสนอ

References

- Bunchit, M. (1999). **Political Communication with Cartoon: A Case Study of Thai Daily Newspaper at the Time of Government of Gen. Chawalit Yongchaiyut** (Master's thesis). Ramkhamhaeng University, Bangkok. (In Thai)
- Chai-Oep-Im, A. (2011). **Political Thought of Sia Thairath through political Cartoon during 1993-2011** (Master's thesis). Sukhothai Thammathirat Open University, Nonthaburi. (In Thai)
- Kowatthanasakun, C. (1992). **A Political Cartoon at the time of Dictatorship: A Study of Political Cartoon in 23 Feb.-9 Dec. 1991** (Master's thesis). Chulalongkorn University, Bangkok. (In Thai)
- Phinitphuwadon, S. (1977). **Introduction to Thai Literary Works**. Bangkok: Duang Kamon. (In Thai)
- Prachakun, N. (2009). **Reflective Writing**. Bangkok: Kan-An & Vibhasa. (In Thai)
- Sukchai, C. (2007). **Thai Dimension in Thai Cartoon**. Bangkok: Chulalongkorn University. (In Thai)
- Thepphabut, K. (1981). **Social Reflection during 1980-1981**. Bangkok: Silpakorn University. (In Thai)
- Watcharasawat, A. (2017, March). Arun Cartoon. **Matichon Weekly**, 37 (1911), 32. (In Thai)
- Watcharasawat, A. (2017, March-April). Arun Cartoon. **Matichon Weekly**, 37 (1912), 32. (In Thai)

- Watcharasawat, A. (2018, April). Arun Cartoon. **Matichon Weekly**, 37 (1916), 29. (In Thai)
- Watcharasawat, A. (2018, May). Arun Cartoon. **Matichon Weekly**, 37 (1919), 32. (In Thai)
- Watcharasawat, A. (2018, June). Arun Cartoon. **Matichon Weekly**, 37 (1921), 32. (In Thai)
- Watcharasawat, A. (2018, June). Arun Cartoon. **Matichon Weekly**, 37 (1922), 29. (In Thai)
- Watcharasawat, A. (2018, June). Arun Cartoon. **Matichon Weekly**, 37 (1924), 29. (In Thai)
- Watcharasawat, A. (2018, July). Arun Cartoon. **Matichon Weekly**, 37 (1926), 29. (In Thai)
- Watcharasawat, A. (2018, September). Arun Cartoon. **Matichon Weekly**, 37 (1935), 29. (In Thai)
- Watcharasawat, A. (2018, November). Arun Cartoon. **Matichon Weekly**, 38 (1944), 29. (In Thai)
- Watcharasawat, A. (2018, December). Arun Cartoon. **Matichon Weekly**, 38 (1950), 30. (In Thai)
- Watcharasawat, A. (2019, January). Arun Cartoon. **Matichon Weekly**, 38 (1952), 29. (In Thai)
- Watcharasawat, A. (2019, April). Arun Cartoon. **Matichon Weekly**, 38 (1964), 29. (In Thai)
- Watcharasawat, A. (2019, June). Arun Cartoon. **Matichon Weekly**, 37 (1973), 29. (In Thai)
- Watcharasawat, A. (2019, November). Arun Cartoon. **Matichon Weekly**, 39 (1996), 29. (In Thai)